

47.
DEO OPTIMO MAXIMO

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA, *

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS;

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigesima-nona mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXIV.

PRÆSIDE,

M. Gaspardo COCHON DU PUY, Regii ordinis Equite, Regio
Consiliario & in Arte maritimâ Rupifortensi Anatomes & Chirurgiæ
Professore Regio, Doctore Medico.

An legitima vulnere suppurationi promovendæ cortex Peruvianus ?

L

NATURAM esse morborum medicatricem jam dudum agnoverat Hippocrates; nullumque vulgatius est axioma apud antiquiores Medicinæ magistros. Quantis autem viribus tam salutes præstet effectus ex suppurationis opere pulcherrimè patet: nihil enim aliud est quàm Naturæ conamen ad ejicienda omnia illa vitali fluidorum motui prorsus inepta, quæ in vulneribus, in ulceribus & in diæresibus Chirurgicis, carni faciendæ, coalituris partibus, & vasculis iterum intertextendis, omnino obstant. Illud autem Natura perficit atterendo solidorum simul & fluidorum moleculas, ita ut penitus resolvantur in humorem album, pinguem, tenacem, æquabilem & minimè foetidum qui Puris nomine donatur. Cum leve vulnus est, ab acuto telo inflitum & in partes sanguineis vasculis non multum refertas, tunc absque suppuratione ad cicatricem perducì potest. Si autem amplum sit vulnus, gravis exurgat inflammatio & carnes collisæ laceratæque sint, in Pus versæ tabescere debent, ut optimè annotavit divinus senex (a). In vulnere sanguis statim effluit, sed brevi contractis sèctorum vasorum orificiis, sunt obstructions, vera oritur inflammatio. Peragitur coctio quædam materici ruptis vasis impactæ, quæ dein separatur à vivis partibus, unâ cum imperviis vasorum finibus. Legitima sic instituitur suppuratio, quæ quidem nonnisi à motûs vitalis actione repetenda venit.

(a) Περὶ ἔλκων.
Sect. VI. p. 145.

* *Auctore M. LAVIROTTE, anno 1752.*

IN oris, seu, ut aiunt, in labiis vulnere, duplicis generis reperiuntur vasa. Alia per medium fecta hiulcis orificiis sanguineum laticem evomunt : alia, quæ integra permanere, fauciatæ partis nutritioni conservationique inserviunt. Citato itaque & uberi fluxu cruentus ille humor exprimitur è vasis ruptis ; sed postea inanitio quædam in ipsis succedit, contrahuntur eorum oscula, ex his repellitur sanguis ; hæc ergò ratione magis expanduntur integra vasa in quibus viget humorum circuitus. Supprimunt tandem omnis effluxus sive ab hiantium orificiorum constrictione, sive à compressione vasorum vicinorum quæ læsionem haud acceperunt. Majori solito copiâ in hæc derivantur humores, turgescunt, distenduntur parietes eorum. Magno dein impetu insurgunt corporis vires, vividius oscillant vasorum integrorum fibræ, hinc dolor, tumor, rubor & æstus. At tunc non modò pars vulnerata afficitur, concussio enim toto systemate nerveo, corpus univèrsum in consensum trahitur & quasi contremiscit acutaque febris excitatur. Sic itaque, ope virium illarum insurgentium, fit coctio vera materiei impactæ vasis ruptis indefinenter compressis & quasi attritis à vividâ arteriarum actione. Peractâ tandem, circa diem septimum, salutari illâ concoctione, impervia vasorum extrema unâ cum stagnante quâ turgent materie, resolvuntur in liquamen satis spissum subalbicans & æquabile quod Pus vocant. Ut legitimum igitur conficiatur Pus, eadem requiritur coctio ac in febribus putridis ut appareat in urinâ sedimentum illud leve, album, quod tam fausti ominis est (a). Propriâ igitur vi suppurationis opus molitur Natura haud dissimili mechanismo ac in febribus crisis excitatur. Hinc in magnis vulneribus legitima nunquam adest suppuratio, quin & simul appareant crileos, sive solutæ materiei signa, & potissimum in urinis hypostasis illa levis & alba, quæ tanquam optimum signum jure ac merito laudatur à Galeno (b), ubi de suppuratione verba facit.

I I I.

PUS itaque non efformatur extra vasa ; sanguis in cavitate quâdam effusus in Pus minime convertitur, ut contendunt nonnulli. Corruptur quidem, abique in aliquid putridi, seu in tabum, cadaverosum foetorem olens : sed Pus verum nullo modo perfici potest nisi à vi vitæ, seu à Naturâ sese ab inerti & noxiâ sarcinâ expediente quæ gravatur pars cicatricique obhsit. Contrarium tamen sequi libenter crederetur ex illâ Hippocratis sententiâ (a) : *si in ventrem sanguis effusus fuerit præter naturam, necesse est suppurari*. Verùm fidæ illud repugnare observationi optimè annotavit expertissimus Galenus, Hippocratemque haud propriè suppurationis verbum hic accepisse, sed tantum pro conversione in sanie, aut pro sanguinis quâdam depravatione. Alibi verò (b) suppurationem à putredine vix discernere videretur divinus senex, ubi carnes contusas necessariò putrescere affirmat. Sed probè hic adhuc attendendum cum Galeno quod duplex putredinis genus admittebat, alterum, vincente Naturâ, alterum verò, devictâ ; ita ut, loco citato, per putredinem intelligenda sit tantum depravaturam partium degeneratio quædam, seu coctio necessaria ut à partibus sanis, victrice Naturâ, separari queant. Si igitur vires vitales, quæ in suppurationis opere tanta præstant, imbecilliores deprehendantur, eas profectò adjuvare vel sollicitare valet medicamentum roborans ; si è contrariò validiores, vehementiori earum impetui reprimendo, haud impar esse idem remedii genus experientiâ duce comprobandum est.

(a) Hippocrat.
Προσ-vascular
Sect. II. p. 7.
Edit. Foet.

(b) De Febribus
lib. I. cap. 7.

(a) Aph. 20.
Sect. IV.

(b) Περι-έλον.
Sect. VI. p. 145.

HAUD raro accidit vulnus, operationem Chirurgicam expertum, cachecticum esse & adeo imbecillum ut alimentorum non nisi prava fiat digestio, hæmatisque omnino imperfecta. Hinc Pus minime laudabile generatur, sed ichorosum, tenue, acre, corrosivum; vulnus carne spongiosa torrescit, contabescit; febris hæcica corripitur æger exhaustusque tandem de vita periclitatur. Hoc in casu frustra Unguentorum Topicorumque genus omne adhibebit Chirurgi diligentia. Tantis malis obviam ire Medici munus est. Salutarem hunc attinget scopum, si fibræ laxioribus tonum conciliet, si corpori robur addat, viresque redintegret, ut ritè functiones exerceri queant. Nihil autem certius ad hæc conducere valebit quam cortex Peruvianus, cujus vires, in his adimplendis indicationibus, jam toties apud Medicorum orbem celebratæ fuerunt. Hæc potissimum ratione, in gangrænâ, cæteris medicamentis internis (a) palmam præripit, ut patet variis experimentis & observationibus Medicorum præsertim Edinburgensium; quæ quidem in concussâ manent, invitis inanibus illis quæ nuper objecit Anglus aliunde haud incelebris nomine *Sharp* (b). Cum hæc probè novisset *Clar. Monro*, corticem illum insignem in variolis mali generis adhibere non dubitavit, ubi pustulæ vix ad suppurationem perducere videbantur aderantque petechiæ, aut exanthemata, quæ gangrænæ metum incutebant. Hujus autem medicaminis usu, tenuis vesicularum sanies in Pus legitimum (c) vertebatur, ac petechiæ malignæ paulatim evanescebant. Tam felices habuit eventus ut brevè apud Medicos complures methodus illa non sine magno plausu excepta fuerit. Pari cum successu præscriptum fuit kina-kina, ut promoveretur suppuratio, post magnas operationes Chirurgicas, artuum amputationes v. g. Lithotomiam, Bubonocelen, Hydrocelem, &c. Quam eximios præstet effectus in sclopetorum vulneribus variæ testantur observationes (d). Juvenis cujus ictu sclopeti gravissimè fauciat fuerant pulmones, (e) ingenti quantitate Puris foetidi excreta per tres annos & amplius, diuturno lactis & Peruvianii corticis usu curatus fuit. *

Verum si in juvene robusto, post institutam operationem Chirurgicam, vehemens oriatur inflammatio, febre, vigiliis, siti, doloribus, &c. stipata, nulla ob organicum sit suppuratio. timendique locus est ne gangræna vulneratas partes invadat, præsertim ubi maximè contusæ, dilaceratæque sunt, ut v. g. in calculi sectione per magnum, ut vocant, apparatus fieri consuevit. Sanguinem tunc mitti jubet Medicus pro ægri viribus, varia antiphlogistica præscribit, cum tenuiori diætâ ex vegetabilibus potissimum depromptâ; sed fausto cum successu exhibetur, uno & eodem tempore, Peruvianus cortex, cui etiam addi possunt medicamenta quædam temperantia, quæ vehementiores motus reprimere valeant. Sic in ulium vocato cortice, per primos septenarios aut novenarios dies, non adeo gravis exciatur inflammatio, promovetur coctio illa suppurationi omnino necessaria, cujus quidem coctionis nulla unquam apparent signa, perdurante orgasmo, seu phogode statu.

* In laudatis autem casibus exhibetur kina-kina syrupo corticis aurantiorum, per duodecim dies, sub formâ pulveris, quarta quaque horâ, ad servandum donec robur corpori accedat, legitimum pus notè p. losduos vel drachmam unam, cum conservâ aut appareant.

V.

AT, inquires, quomodo salubre possit esse kina-kina in vulneribus validæ inflammationis & gangrænæ obnoxiiis, sicut & in iis ubi defectus fibrarum tonus, vires languentes nimiumque lymphaticorum humorum affluxus contrariam cura-

(a) Vid. Mollinelli, Inst. Bonon. Tom. II. Part. I. p. 156.

(b) Recherches critiq. sur l'état prés. de la Chirurg. p. 320.

(c) Médical Essais, Tom. V. pag. 98.

(d) Vid. Ranby, on Gun-Shot Wounds p. 72.

(e) Philosophical Transactions n°. 474. Art. V.

(a) Vid. inter alia, Sydenham opera p. 412. edit. Lugdun. Bat.

(b) Vid. Langrish, Expériences sur les effets du Laurier-cérisé.

tionem postulare videntur. Verum certissimis constat observationibus corticem illum nimiam solidorum tensionem (a) minuire, eorumque irritationes à doloribus ortas, sicut & etiam spasmos compescere: quippè vividiores fibrarum actionem, vehementioremque sanguinis motum reprimunt, ideoque, non neglectis etiam aliis auxiliis, coctioni suppurationique maximopere favet. Frustrà obijceretur vim quam hic cortici nostro tribuimus, minus bene congruere cum specificà virtute, quàm tam efficaciter febres intermittentes debellare valet: harum enim curationi magis forsitan conducit, vasculorum spasmos constrictionesque resolvendo, quam humoribus fluiditatem solidisque *vibratilitatem* conciliando. Hucusque, solà ferè experiencià duce, de plerorumque medicaminum viribus judicare nobis datum fuit (b): mechanismus autem, quo in œconomiam animalem suos edant effectus, tam opacis latet plerumque tenebris obvolutus, ut vix de his aliquid certi pronunciari queat. In altero verò statu, kina-kina laxiora solida ad pristinum tonum restituit, blandum circuitus motum humoribus impertit, secretionem promovet, dejectas vires refocillat, corpusque imbecille & cachecticum adeò corroborat, ut pus ritè perfici possit. Aliquoties tamen accidit ægrum tam debilem esse, aut humores adeò spissos & tenaces, ut cortex à primis viis in sanguinem vix perducì queat. Tunc prudentis est Medici remedia quædam incisiva & aperientia, simul præscribere, quæ kina-kina in secundas vias transmissionem ipsiusque per totum corpus distributionem adjuvare valeant. His igitur rationibus & experimentis freti concludere non dubitamus.

Ergò legitimæ vulnerei suppurationi promovendæ cortex Peruvianus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Josephus COTTON.

M. Theophilus DE BORDEU, Eques, Nosocomii Regii & militaris Barengiensis Medicus designatus, necnon Serenissimi Condæi Principis Consiliarius Medicus.

M. Carolus DIONIS, Chirurgiæ Gallicæ idiomaticæ Professor.

M. Henricus-Joannes BAGET.

M. Petrus-Abrahamus PAJON DE MONCETS, Eques, Academiæ Regiæ Catalaunensis Socius, rei Herbariæ Professor.

M. Gedeon DERABOURS.

M. Carolus-Jacobus SAILLANT.

M. Jacobus GOURLEZ DE LA MOTTE.

M. Guido-Andreas GARNIER, in Insulis Guadalupia & aliis adjacentibus Consiliarius Regis Medicus primarius, necnon in iisdem Pharmacopœorum & Nosocomiorum Inspector.

Proponēbat Parisiis JOANNES-BAPTISTA JUMELIN, Constantiensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus Emeritus, A. R. S. H. 1774, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi.